

Het moet, het kan, het helpt!

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

14 december 2017

Het moet, het kan, het helpt!

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

Karin Kloosterboer
Arnout Esser

14 december 2017

Het moet!

Armoede is een groot probleem. Voor ouders én voor kinderen. Heel direct, als er bijvoorbeeld niet voldoende eten is of als kinderen niet goed kunnen meedoen in de samenleving. Maar ook indirect omdat armoede vaak andere problemen veroorzaakt. Denk aan geweld en schooluitval. De urgentie om iets aan armoede te doen is groot. Iedereen weet dat.

Het kan en helpt!

Ongeveer de helft van alle kinderen van Bonaire groeit op in armoede. Een kindpakket gaat deze kinderen helpen. Een kindpakket lost de armoede zelf niet op, maar verzacht wel de gevolgen daarvan. Kinderen krijgen eten, kleding en kunnen meedoen. Dat is essentieel voor een goede start in het leven.

Het kindpakket is onderdeel van de kindpas voor álle kinderen. Zo groeit Bonaire naar een eiland waar haar jeugd gezond opgroeit en waar ieder kind mogelijkheden heeft om zich te ontwikkelen. Een inclusieve samenleving met een plek voor iedereen.

Het kindpakket en de kindpas ondersteunen als preventieve maatregel het integraal jeugdbeleid en bevorderen de kinderrechten. Met de uitvoering van dit plan doet het OLB recht aan haar plicht en ambitie om kindgericht armoedebeleid uit te voeren.

Aan de slag!

1 Inleiding

Voor u ligt *Het moet, het kan, het helpt! – Plan voor de introductie van het Kindpakket Bonaire*. Het rapport bevat advies over de vormgeving van het kindpakket op Bonaire en een plan voor concrete stappen voor de introductie daarvan. Het advies is tot stand gekomen in opdracht van het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Het voorliggende rapport is een vervolg op het advies *Kind en armoede – Visie op een kindpakket voor Bonaire* van mei 2017. Het bevat aanvullend advies over de wijze waarop het kindpakket voor Bonaire kan worden geïntroduceerd. Het rapport bestaat uit drie onderdelen:

- Een weergave van de *toekomstige organisatie* en werkwijze rond het kindpakket.
- Een *activiteitenplan* om in zes maanden te komen tot de introductie van het kindpakket.
- Een *overzicht van financieringsmogelijkheden* in het kader van kindgerichte armoedebestrijding.

Het rapport bevat 22 pagina's en 10 bijlagen.

1.1 Aanleiding

Bonaire telt bijna 20.000 inwoners waarvan ruim 4.000 kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Een aanzienlijk deel van deze kinderen wordt geconfronteerd met de gevolgen van armoede. Ze zijn bijvoorbeeld niet verzekerd van een dagelijkse gezonde maaltijd, kleding, een goed dak boven hun hoofd en andere materiële basisbehoeften. Of ze kunnen niet vanzelfsprekend meedoen in de samenleving omdat er geen geld is voor naschoolse opvang, sport- of muzieklessen, voor cadeautjes of traktaties bij verjaardagen of voor extra activiteiten (vanuit school). Uit de meest recente Jeugdmonitor van het CBS blijkt dat op Bonaire de helft van de kinderen opgroeit in een gezin met twee ouders. Ongeveer een kwart woont met één ouder. Minderjarige kinderen in een éénoudergezin leven gemiddeld op een fors lager welvaartsniveau dan kinderen in een gezin met twee ouders.¹ De combinatie van deze factoren maakt dat de ontwikkeling van deze kinderen wordt bedreigd.²

Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) onderschrijft het grote belang van het gezond opgroeien van alle kinderen op het eiland en daarmee van kindgericht armoedebelid. Een onderdeel daarvan is directe hulp aan kinderen en dat kan gerealiseerd worden met een kindpakket.

Op 17 mei 2017 werd het advies *Kind en armoede – Visie op een kindpakket voor Bonaire* aangeboden aan het Bestuurscollege. Hierin verwoordt het OLB zijn visie op een in te voeren kindpakket. Het advies werd geschreven door Kind met recht. Naar aanleiding hiervan verzocht de directeur van de Directie Samenleving en

¹ CBS, Jaarrapport 2017. Landelijke Jeugdmonitor, november 2017.

² Kloosterboer, *Kind op Bonaire, kinderrechten in Caribisch Nederland*, Unicef, 2013.

Zorg van het OLB, mw. Silvana Janga-Serfilia, een vervolgoopdracht te formuleren ten behoeve van de uitwerking van de gepresenteerde visie.

Op 17 juli 2017 verstrekte waarnemend gezaghebber van het OLB, mw. Evelina Betancourt-Anthony de vervolgoopdracht ten behoeve van de uitwerking van de gepresenteerde visie. Als gevolg van een tussentijdse bestuurswisseling zijn achtereenvolgens de gedeputeerde den Heijer en gedeputeerde Cecilia en hun bureaus betrokken bij het initiatief om een kindpakket voor Bonaire te realiseren.

1.2 Opdracht

De opdracht kent de volgende drie onderdelen:

- Uitwerken van te maken keuzes inclusief alternatieven, zoals over loket, pasje, digitalisering.
- Het 'in de start-stand zetten' van de organisaties die een belangrijke rol hebben in uitvoering van het Kindpakket Bonaire wat betreft het aanbod van voorzieningen, zoals scholen en kinderopvang.
- Het 'in de start-stand zetten' van de organisaties en personen die de andere onderdelen van de uitvoering van het Kindpakket Bonaire gaan trekken.

Advies over de financiële aspecten van het kindpakket valt officieel buiten de opdracht. Deze worden door het OLB zelf uitgewerkt. Sommige keuzes in het voorliggende advies zijn echter gebaseerd op financiële afwegingen. Waar dat relevant is, wordt daaraan aandacht besteed in deze rapportage.

1.3 Aanpak

Te behoeve van het advies zijn op Bonaire de volgende activiteiten verricht:

- Overleg met OLB.
- Bijeenkomst met potentiële aanbieders van voorzieningen.
- Bijeenkomst met organisaties en instanties die kunnen helpen bij het aanmelden.
- Overleg met enkele maatschappelijke organisaties.
- Bezoeken aan enkele commerciële organisaties die een mogelijke bijdrage kunnen leveren.

Daarnaast zijn in Europees Nederland de volgende activiteiten verricht:

- Overleg met het ministerie van SZW.
- Overleg met de gemeenten Westland, Amersfoort, Haarlem en Veenendaal over hun ervaringen met het kindpakket.
- Onderzoek naar en contact over passende geautomatiseerde ondersteuning van het kindpakket.
- Onderzoek naar geldende regelgeving.

Zie bijlage 10 voor een overzicht van geraadpleegde personen.

2 Draagvlak

Voor het introduceren en laten welslagen van een kindpakket op Bonaire is het essentieel dat de organisaties die het moeten doen, goed betrokken zijn bij het ontwikkelen ervan.

De maatschappelijke organisaties, professionals en kinderen en ouders zijn eerder al uitgebreid geconsulteerd over de inhoud, doelgroep en opzet van het kindpakket. Daarmee hebben zij bijgedragen aan het advies *Kind en armoede – Visie op een kindpakket voor Bonaire* (Kind met recht, mei 2017).

Als aanvulling en vervolg daarop zijn in oktober 2017 twee bijeenkomsten georganiseerd: een met vertegenwoordigers van 'aanbiedende organisaties' en een met professionals van 'aanmeldende organisaties' van het kindpakket. Deze bijeenkomsten hadden als doel:

- Deelnemers inzicht geven in de plannen van het OLB rond het kindpakket.
- Deelnemers inzicht geven in de mogelijkheden van aanbieders/aanmelders.
- Met elkaar inventariseren van knelpunten en oplossingen in de uitvoering.
- Komen tot instemming en betrokkenheid, en de wil tot samenwerking.
- Afspraken maken over een vervolg.

Tijdens deze bijeenkomsten is onder meer gesproken over de ontwikkelingen als gevolg van de Subsidieregeling Kansen voor alle kinderen waardoor sommige stichtingen vanaf 2017 vanuit het ministerie van SZW financiële ondersteuning krijgen.

Ook werd goed nagedacht over de aansluiting tussen de plannen rond Integrale Kindcentra (IKC) en brede school en het kindpakket. Beide gaan uit van naschoolse en buitenschoolse activiteiten en het is zaak elkaar daarin te vinden en te versterken. Hetzelfde geldt voor de verbinding tussen de plannen rond kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie enerzijds en het kindpakket anderzijds.

Uit de bijeenkomsten kwamen zeer nuttige suggesties. Deze zijn verwerkt in het advies.

Opnieuw bleek dat het draagvlak voor een kindpakket groot is. Wel waren er kritische vragen over de duurzaamheid ervan. Het ontbreken van goed vervoer werd genoemd als belangrijk aandachtspunt.

Onderstreept werd dat de inbreng van kinderen en jongeren zelf essentieel is. De ondersteuning van ouders en het stimuleren van zelfredzaamheid, door psycho- en budgeteducatie wordt als cruciaal gezien.

Verschillende organisaties waren zo enthousiast dat ze liever vandaag dan morgen hun krachten voor kinderen willen bundelen onder de paraplu van het kindpakket. Ook zagen de meeste deelnemers de toegevoegde waarde van de kindpas voor alle kinderen en het organiseren van het kindpakket in een aparte

stichting. Daarmee wordt het aantrekken van nieuwe financiële bronnen eenvoudiger, is de gedachte.

Naast de bijeenkomsten is er gesproken met een aantal sleutelfiguren en met kinderen die graag input wilden leveren. Vanuit het OLB is contact opgenomen met verschillende scholen om leerlingen te betrekken bij het bedenken van een passende naam voor de kindpas en ideeën te leveren voor kindpas en kindpakket.

3 Toekomstige organisatie kindpakket

Het kindpakket wordt in verschillende opeenvolgende fases ingevoerd. In de eerste fase worden de bestaande regelingen samengevoegd en aangevuld. Daarbij wordt de organisatie opgezet die nodig is voor het aanmelden van kinderen en het leveren van de voorzieningen. Daarna kan de inhoud van het kindpakket verder worden uitgebreid.

In deze paragraaf wordt de situatie beschreven die in de eerste fase kan worden bereikt. Hierbij komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Kindpas.
- Doelgroepen.
- Participatie kinderen.
- Inhoud kindpakket.
- Aanvragen kindpakket.
- Aanvragen voorzieningen.
- Beheer en organisatie.

3.1 De kindpas

In de toekomstige situatie heeft ieder kind een kindpas. Na de geboorte van een kind kunnen de ouders de kindpas ophalen bij het loket van het OLB.

De kindpas is een kunststof pas met het formaat van een creditcard. Vormgeving en naam worden bedacht door leerlingen. De kindpas is hierdoor duidelijk herkenbaar en zal door kinderen als een waardevol bezit worden ervaren.

Voor de functionaliteit van de kindpas moet gekozen worden uit een aantal varianten:

- Eenvoudig: alleen naam en een registratienummer;
- Uitgebreid: met geheugenopslag (chip of magneetstrip) waarop onderdelen van het kindpakket 'geladen' kunnen worden.

Geadviseerd wordt om voor de kindpas voor Bonaire te kiezen voor de eenvoudige variant. De belangrijkste reden hiervoor is dat de uitgebreide variant grote aanvullende investeringen vereist voor uitleesapparatuur bij winkeliers en andere aanbieders.

In de eenvoudige variant bevat iedere kindpas op de voorzijde ten minste:

- De naam van het kind.
- Een uniek registratienummer, bijvoorbeeld 1234567.

Iedere kindpas bevat daarnaast op de achterzijde van de pas een unieke code, bijvoorbeeld X14y-9.

De kindpas heeft voor alle kinderen voordelen maar heeft niet voor alle kinderen hetzelfde te bieden. Kinderen die in armoede opgroeien hebben via de kindpas recht op het kindpakket. Het is echter niet aan de kindpas te zien of het kind daarmee recht heeft op het kindpakket of niet. Dit voorkomt mogelijke stigmatisering. De kindpas kan zo een symbool worden voor de 'inclusieve samenleving': Ieder kind doet mee!

3.2 Doelgroepen

Alle kinderen op Bonaire krijgen een kindpas. Als belangrijk argument hiervoor wordt genoemd dat dit de stigmatisering van arme kinderen tegengaat. Daarnaast wordt het als een groot voordeel gezien dat met een kindpas voor alle kinderen:

- De voorzieningen gereguleerd kunnen worden die voor alle kinderen toegankelijk zijn, zoals vervoer en bibliotheekbezoek.
- Ook andere doelgroepen dan arme kinderen, zoals gehandicapte kinderen, op een niet-stigmatiserende wijze toegang tot voorzieningen kunnen krijgen.
- Het gebruik van de verschillende voorzieningen goed kan worden gemonitord.

Het is verstandig om zowel bij de kindpas als bij het kindpakket onderscheid te maken tussen leeftijdscategorieën, bijvoorbeeld 0-4 jaar, 4-12 jaar en 12-18 jaar, omdat kinderen van verschillende leeftijden verschillende behoeftes hebben.

3.3 Participatie

Participatie van kinderen is op twee manieren een belangrijk onderdeel van het kindpakket. Allereerst vergroot het kindpakket voor kinderen de mogelijkheden om mee te doen in de samenleving, door bijvoorbeeld voorschoolse educatie, het verstrekken van schoolspullen en het betalen van lidmaatschap voor sport-, spel- en cultuur-activiteiten.

Het advies is om kinderen bijvoorbeeld in een werkgroep of jeugdpanel structureel te betrekken tijdens de introductie van het kindpakket én daarna. Op die manier kan regelmatig worden getoetst of het aanbod aansluit bij de vraag en de behoeften van kinderen. Daarnaast biedt de kindpas, die alle kinderen bereikt, de mogelijkheid om via de website polls te organiseren over allerlei onderwerpen die voor kinderen van belang zijn.

3.4 De inhoud van het kindpakket

Het OLB heeft gekozen voor een activerend kindpakket. Dit is een kindpakket dat naast basisvoorzieningen zoals kleding en voeding ook voorzieningen bevat die participatie in de samenleving bevorderen, zoals deelname aan sport en spel. Het OLB heeft ook besloten het kindpakket gefaseerd in te voeren. De start wordt gevormd door de bestaande regelingen samen te voegen en deze aan te vullen met ontbrekende basisvoorzieningen voor kinderen.

Na de eerste fase bevat het kindpakket de volgende voorzieningen.

Inhoud kindpakket eerste fase	0-4 jaar	4-12 jaar	12-18 jaar
Welkomstpakket met basisspullen	✓		
Kleding en schoenen	✓	✓	✓
Gezond ontbijt thuis	✓	✓	✓
Voorschoolse educatie vanaf 2½ jaar	✓		
Schoolspullen en schoolactiviteiten		✓	✓
Naschoolse opvang met in ieder geval:			
• Gezonde warme maaltijd+ tijdens opvang	✓	✓	✓
• Huiswerkbegeleiding en taalondersteuning		✓	✓
• Zwemles		✓	
• Keuze uit sport/spel/cultuur-activiteiten		✓	✓
Bibliotheek/mediabus	✓	✓	✓
Vervoer		✓	✓

3.5 Aanvragen van het kindpakket

Kinderen en ouders kunnen voor het kind toegang tot het kindpakket aanvragen bij het loket van het OLB. Het OLB bepaalt op basis van een inkomenstoets of een kind in aanmerking komt voor het kindpakket. Het criterium hiervoor is de Nibud-norm met mogelijkheden voor uitzonderingen. Het is mogelijk om het kindpakket via de website Kindpas aan te vragen, maar dat vraagt vermoedelijk vaak ondersteuning van de ouders door de hoeveelheid informatie die zij ten behoeve van de inkomenstoets moeten overdragen.

3.6 Aanvragen van voorzieningen uit het kindpakket

Kinderen³ kunnen op twee manieren voorzieningen aanvragen uit het kindpakket, via de website Kindpas en bij het loket van het OLB.

3.6.1 Via de website Kindpas

De website Kindpas bevat een uitgebreid algemeen deel dat voor iedereen toegankelijk is. Dit deel van de website bevat uitgebreide informatie over wat kinderen op Bonaire kunnen doen en welke regelingen en voorzieningen er voor kinderen zijn. Bij de uitgifte van de kindpas heeft het kind een wachtwoord gekozen voor toegang tot de website. Met het registratienummer op de kindpas en het wachtwoord logt het kind in op de website. Hier wordt weergegeven van welke aanbiedingen, kortingen en verstrekkingen het kind gebruik kan maken. Het gepresenteerde aanbod op de website hangt af van:

- De leeftijd van het kind.
- Of het kind recht heeft op een kindpakket.
- Eventuele aanvullende criteria.

³ Bij het aanvragen van voorzieningen uit het kindpakket spreken we consequent over "het kind". Voor jonge kinderen zullen de ouders dit voor hun kind doen. In het kader van het voorafgaande advies gaf 65% van de geënquêteerde professionals aan er voorstander van te zijn dat kinderen vanaf 12 jaar zelf voorzieningen kunnen aanvragen. 25% van de geënquêteerde professionals was hier tegen.

Het kind kan op de website of bij het loket een aanbieding, korting of voorziening kiezen en aanklikken. In paragraaf 3.6.4 wordt met enkele voorbeelden toegelicht hoe deze keuze wordt afgehandeld.

3.6.2 Bij het loket van het OLB

Het OLB heeft een loket ingericht voor informatie en aanvragen in het kader van het kindpakket. Idealiter heeft SZW zijn voorzieningen voor kinderen ook ondergebracht bij dit loket, zodat kinderen en ouders bij dit loket alle relevante informatie en voorzieningen kunnen krijgen.

3.6.3 Hulp bij het aanvragen

De website Kindpas heeft een onderdeel met informatie over het kindpakket en over het aanvragen van voorzieningen uit het kindpakket. Kinderen en ouders kunnen daarnaast op verschillende manieren hulp krijgen bij het aanvragen van voorzieningen uit het kindpakket, bij de wijkteams, op scholen, bij het CJG, bij kerkelijke instanties en natuurlijk bij het loket van het OLB.

3.6.4 Enkele voorbeelden

1. Schoolbenodigdheden

De schoolbenodigdheden zijn gratis voor kinderen die recht hebben op een kindpakket. In dat geval krijgen alleen die kinderen deze voorziening aangeboden op de website.

- a) Het kind logt in op de website met zijn registratienummer en wachtwoord.
- b) Het kind kiest zijn schoolbenodigdheden en klikt deze aan op de website.
- c) Het systeem stuurt de winkel een bericht met de inhoud van de bestelling en het registratienummer van het kind.
- d) Het kind haalt de schoolbenodigdheden op in de winkel en toont daarbij zijn pas.
- e) De winkelier neemt de code achterop de kindpas over. Hiermee kan de winkelier bij het OLB aantonen dat hij de schoolbenodigdheden daadwerkelijk heeft geleverd.
- f) De winkelier declareert periodiek op basis van registratienummers en bijbehorende codes de gemaakte kosten.
- g) Het systeem houdt bij dat het kind gebruik heeft gemaakt van de regeling voor schoolbenodigdheden.

2. Gratis bibliotheekbezoek voor alle kinderen

Kinderen mogen gratis naar binnen bij de bibliotheek op vertoon van hun kindpas.

3. Winkelier geeft zelf eenmalig korting op kleding

Hierbij kan de winkelier differentiëren naar bijvoorbeeld leeftijd. Deze korting wordt dan op de website alleen zichtbaar voor kinderen die recht hebben op een kindpakket en in de daarvoor bedoelde leeftijdscategorie vallen.

- a) Het kind logt in op de website met zijn registratienummer en wachtwoord.
- b) Het kind kiest uit het aanbod van de winkelier en klikt dit aan op de website.
- c) Het systeem stuurt de winkel een bericht met de inhoud van de bestelling en het registratienummer van het kind.

- d) Het kind haalt het product op in de winkel en toont daarbij zijn pas.
- e) Het kind betaalt het product met een aangeboden korting.
- f) Indien het aanbod van de winkelier geldt voor één keer per kind, dan houdt het systeem bij dat het kind gebruik heeft gemaakt van de korting.

4. Winkelier geeft korting aan alle kinderen met een kindpas

Hierbij kan de winkelier het aanbod presenteren op de website. Het kind kan op vertoon van zijn kindpas de korting rechtstreeks van de winkelier krijgen. De winkelier kan zelf bijhouden aan wie hij zijn korting heeft gegeven. Zo voorkomt hij dat hij zijn korting twee keer aan hetzelfde kind geeft.

3.7 Beheer en administratie van het kindpakket

Het kindpakket vereist nadat het is ingevoerd voortdurende inspanningen rond beheer en administratie. Er zijn enkele zwaarwegende redenen voor het OLB om het beheer en de administratie van het kindpakket uit te besteden aan een aparte organisatie:

- Hierdoor blijft het onderscheid tussen de verschillende geldstromen van het OLB transparant.
- Uitvoering buiten de overheid maakt het kindpakket toegankelijk voor aanvullende financiering door goede-doelenfondsen en commerciële organisaties.

3.7.1 Uitvoerende organisatie

Geadviseerd wordt de uitvoering van het kindpakket formeel op te dragen aan een nieuw op te richten stichting, de *Stichting Kindpas Bonaire*. Deze stichting heeft een eigen bestuur en Raad van Toezicht en een afzonderlijke administratie. Hierdoor blijven de belangen en eigendom van bijvoorbeeld financiële middelen gescheiden.

Daarnaast wordt geadviseerd om de feitelijke uitvoering van het kindpakket onder te brengen bij een bestaande, goed lopende maatschappelijke organisatie op Bonaire. Dit heeft de volgende voordelen:

- De uitvoeringsorganisatie van het OLB wordt niet extra belast door het kindpakket.
- De uitvoering van het kindpakket kan vanaf aanvang gebruik maken van een ervaren werkorganisatie.
- Inbedding in een bestaande organisatie leidt tot minder overhead en andere kantoorkosten.

Afhankelijk van de gewenste uitstraling kan worden gedacht aan het EOZ, het CJG, de Stichting Professionele Kinderopvang of het NGO-platform.

De formele verhoudingen zijn dan als volgt:

- Het OLB introduceert de kindpas en het kindpakket op Bonaire (zie de voorbeeldregeling in bijlage 3).

- Het OLB geeft de Stichting Kindpas Bonaire opdracht om de uitvoering, het beheer en de administratie van de kindpas en het kindpakket op zich te nemen.
- De Stichting Kindpas Bonaire besteedt de feitelijke uitvoering, het beheer en de administratie van het kindpakket tegen een management fee uit aan een bestaande organisatie.

De belangrijkste uitvoerende taken zijn:

- Het geven van informatie en voorlichting over de kindpas en het kindpakket.
- Het organiseren en monitoren van de aanmeldingen voor het kindpakket.
- Het organiseren van het contact met het OLB over de individuele toelating tot het kindpakket.
- Het voeren van het beheer en de administratie ten behoeve van de kindpas en het kindpakket.
- Het onderhouden van contacten met aanbieders en andere stakeholders.
- Het onderhouden van contacten met het OLB, SZW en aanvullende fondsen over de financiering.
- Het periodiek rapporteren aan het OLB, de Raad van Toezicht, aanvullende fondsen en andere stakeholders.

De individuele beslissingen om aan een kind een kindpakket toe te wijzen blijven bij het OLB, onder meer om redenen van privacy. Het OLB informeert de uitvoerende organisatie uitsluitend over de toewijzing en niet over de achterliggende informatie over het inkomen van de ouders.

3.7.2 Website en administratieve ICT

De website Kindpas is de spil van de kindpas en het kindpakket. De website biedt het kind en/of de ouder de mogelijkheid het kind aan te melden en daarbij de noodzakelijke informatie op te geven. Daarnaast biedt de website alle informatie en keuzemogelijkheden over het kindpakket, welke voorzieningen er zijn voor de verschillende doelgroepen. Hierbij wordt hulp georganiseerd door wijkteams, scholen en bijvoorbeeld kerkelijke instanties. Geadviseerd wordt om hiervoor gebruik te maken van de toepassing die de Nederlandse organisatie AMCNEXXT hiervoor heeft ontwikkeld. De website is een onderdeel van deze toepassing en wordt door hen gerealiseerd in nauwe samenspraak met het OLB. Zie ook bijlage 5.

De website geeft toegang aan drie groepen gebruikers:

- Kinderen en ouders kunnen hierop voorzieningen uit het kindpakket aanvragen.
- Aanbieders kunnen hierop hun aanbod presenteren.
- Het OLB en de uitvoerende organisatie kunnen hierop de administratie inzien en bewerken. Hierdoor wordt een goede integratie tussen de website en de administratie bevorderd.

In Europees Nederland is in enkele gemeenten reeds goede ervaring opgedaan met de website en de daarmee samenhangende administratie van AMCNEXXT.

4 Activiteitenplan voor de introductie

Verscheidene gemeenten in Europees Nederland hebben inmiddels een kindpakket. Uit contacten met deze gemeenten en uit diverse overleggen op Bonaire ontstaat het beeld dat Bonaire het gewenste kindpakket kan invoeren binnen een termijn van zes maanden. In deze paragraaf worden de belangrijkste concrete activiteiten daarvoor weergegeven. Zie ook de schematische weergave daarvan in bijlage 2.

4.1 De start

De eerste stap bij het realiseren van het kindpakket voor Bonaire legt de basis en maakt zo de vervolgstappen mogelijk:

Taken voor het OLB en het BC:

- Het uitbesteden van de introductie en de uitvoering van de kindpas en het kindpakket aan een goedlopende bestaande maatschappelijke organisatie.
- Het aanstellen van een coördinator Kindpas bij deze organisatie.

De coördinator Kindpas heeft gedurende de eerste zes maanden als kwartiermaker de taak alle vervolgvactiteiten uit het plan van aanpak te organiseren. De coördinator beschikt hierbij over een eigen budget voor het inschakelen van expertise en andere ondersteuning. Zie hiervoor ook de projectbegroting in bijlage 4.

4.2 Een nieuwe Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire

In het kindpakket worden een groot aantal bestaande voorzieningen opgenomen op basis van zorgcontracten van het OLB met aanbieders (zie ook bijlage 9 voor een overzicht). Deze voorzieningen hebben vaak verschillende toelatingscriteria en zijn bedoeld voor verschillende leeftijdscategorieën. De regelingen worden aangevuld met gewenste nieuwe voorzieningen in het kindpakket en samengevoegd. Er komt een nieuwe Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire (zie bijlage 3 voor een voorbeeld).

Taken voor de coördinator:

- Het vaststellen van de bestaande regelingen;
- De inhoud van het aanvangspakket vaststellen;
- De doelgroepen van de verschillende voorzieningen vaststellen;
- Het opstellen van statuten voor de nieuwe Stichting Kindpas Bonaire;
- Bemensing voorstellen voor het bestuur en de Raad van Toezicht van de nieuwe Stichting Kindpas Bonaire;
- De nieuwe Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire opstellen.

Taken voor het OLB en het BC:

- Het oprichten van de nieuwe Stichting Kindpas Bonaire;
- Het installeren van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de Stichting Kindpas Bonaire;
- Het vaststellen van de nieuwe Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire;
- Het organiseren van de eigen financiën.

4.3 De werkorganisatie voor het kindpakket

De feitelijke uitvoering van het kindpakket wordt opgedragen aan een bestaande organisatie. Hierdoor ontstaat de situatie dat de nieuwe Stichting Kindpas tegen vergoeding taken overdraagt aan een bestaande organisatie. Deze uitvoerende organisatie moet worden voorbereid op de veranderingen die hiervoor nodig zijn.

Voor de geautomatiseerde ondersteuning van de aanmelding via een website, uitvoering en administratie bestaat een beperkt aantal software pakketten. Het pakket van AMCNEXXT is speciaal voor de uitvoering van kindpakketten ontwikkeld. Hiermee zijn in Europees Nederland goede ervaringen opgedaan. Geadviseerd wordt hiervan ook op Bonaire gebruik te maken. Zie bijlage 5.

Taken voor de coördinator:

- Bestaande organisatie voorbereiden op uitvoering kindpakket;
- Nieuwe werkwijzen en verantwoordelijkheden toewijzen;
- Administratie en ICT-ondersteuning inrichten.

4.4 Participatie van kinderen

Bij het ontwikkelen van het eerdere advies over het kindpakket hebben kinderen op Bonaire geparticipeerd. Alle betrokkenen zijn ervan overtuigd dat kinderen ook in het vervolg moeten participeren. Een eerste activiteit is hiervoor al uitgezet: aan schoolkinderen is gevraagd naar suggesties voor een goede naam voor de pas die hen recht geeft op voorzieningen.

Taken voor de coördinator:

- Organiseren van de naam voor de kindpas;
- Structurele consultatie van kinderen inrichten (Polls, ideeënbus, werkgroep en dergelijke).

4.5 De aanmelding en toelating

Het succes van het kindpakket is voor een belangrijk deel afhankelijk van hoe de aanmelding en het gebruik zijn georganiseerd.

Het aanmelden voor het kindpakket wordt georganiseerd via twee kanalen: een website en een fysiek loket.

De website is de spil van het kindpakket en geeft toegang aan kinderen, ouders, aanbieders en medewerkers van het OLB en de uitvoerende organisatie.

Geadviseerd wordt om te kiezen voor de toepassing die de organisatie AMCNEXXT speciaal voor het uitvoeren van een kindpakket heeft ontwikkeld. De administratie voor het kindpakket is in de website geïntegreerd. Het is daarom raadzaam om zowel bij het inrichten van de website als bij het inrichten van de administratie ondersteuning door AMCNEXXT in te schakelen. Zie ook bijlage 5.

Het OLB richt een fysiek loket in voor informatie en aanmelding voor het kindpakket voor kinderen en ouders die niet in de gelegenheid of niet in staat zijn tot het aanmelden via de website. Het is hierbij een aantrekkelijke uitdaging om één loket in te richten voor het OLB en SZW.

Taken voor de coördinator:

- Functionaliteit van de kindpas vaststellen;
- Eén fysiek loket van OLB en SZW inrichten voor informatie en aanmelding;
- In samenwerking met AMCNEXXT de administratie inrichten;
- Website inrichten voor informatie en aanmelding;
- Hulp bij aanvragen organiseren.

4.6 Aanbieders

In oktober 2017 zijn bijeenkomsten georganiseerd met aanbieders van bestaande regelingen op Bonaire. Hierin bleek grote belangstelling te bestaan om aan te sluiten bij het kindpakket. In de gesprekken werd ook aandacht gevraagd voor het kiezen van een duurzame en flexibele oplossing met een eenvoudige administratieve afhandeling.

Aanbieders kunnen in overleg zelf hun aanbiedingen voor het kindpakket op de website en in het administratieve systeem opnemen en wijzigen.

Daarnaast is het een uitdaging om noodzakelijk nieuw aanbod van gewenste voorzieningen te creëren op terreinen waar dit nu ontbreekt, bijvoorbeeld (openbaar) vervoer en huiswerkbegeleiding.

Taken voor de coördinator:

- Organiseren van de bestaande aanbieders;
- Instrueren van werkwijze voor aanbieders;
- Benaderen van nieuwe aanbieders;
- Stimuleren van ontwikkelen van nieuw aanbod.

4.7 Publiciteit en voorlichting

Voor een goede start van het kindpakket is publiciteit en voorlichting belangrijk. Deze wordt steeds aangepast voor de verschillende doelgroepen zoals kinderen en ouders, aanbieders en maatschappelijke organisatie die ondersteunen en voor nieuwe commerciële aanbieders (zie de bijlagen 6 en 7 voor voorbeelden van voorlichtingsfolders). Geadviseerd wordt om in de publiciteit en voorlichting het kindpakket weer te geven als onderdeel van de kindpas voor alle kinderen.

Hiermee kan de 'inclusieve samenleving' worden benadrukt, waarin alle kinderen meedoen.

Taken voor de coördinator:

- Voorlichten van bestaande aanbieders over komende veranderingen;
- Wervende publiciteit en voorlichting voor nieuwe aanbieders;
- Voorlichting voor helpers bij het aanmelden (vrijwilligers, wijkteam, maatschappelijke organisaties);
- Algemene publiciteit en publieksvoorlichting.

4.8 Financiën

Het OLB is verantwoordelijk voor de financiële aspecten van het kindpakket. Hierbij is sprake van verschillende geldstromen: structurele middelen, subsidies, fondsen en andere financiële voorzieningen ten behoeve van de inhoud van de verstrekkingen in het kindpakket (de "grote geldstroom") en de middelen die nodig zijn om het OLB zelf te organiseren ten behoeve van het kindpakket, zoals loketfunctie, toetsing van aanmeldingen, eigen administratie (de "kleine geldstroom").

Taken voor de coördinator:

- Zoeken en activeren van aanvullende fondsen.

Taken voor het OLB:

- Organiseren van de eigen begroting ten behoeve van de uitvoering van het kindpakket ("kleine geldstroom");
- Inzetten van bestaande gelden voor het kindpakket ("grote geldstroom");
- Zoeken en activeren van aanvullende financiering.

5 Financiering

De financiële uitwerking van het kindpakket valt uitdrukkelijk buiten het kader van dit advies. Zoals afgesproken neemt het OLB dit zelf ter hand. In dit hoofdstuk staat evenwel enkele gedachten over de financiën die hopelijk bruikbaar zijn bij de uitwerking hiervan door het OLB.

Bij het realiseren van een kindpakket voor Bonaire gaat het grofweg om drie verschillende soorten financiën:

1. Financiën voor de bestaande regelingen en zorgcontracten die onder het kindpakket vallen.
2. Nieuwe financiële bronnen voor de realisatie van een kindpakket en de uitbreiding daarvan.
3. Uitvoeringskosten en projectkosten voor het opzetten van een kindpakket-organisatie.

Over deze drie elementen vindt u hierna meer informatie.

5.1 Financiële middelen Kindpakket Bonaire

Armoedebestrijding is grotendeels een eiland-taak. Het OLB voert momenteel verschillende minimaregelingen uit die deel uitmaken van het gewenste kindpakket.

Eenzijds gaat het daarbij om wettelijke taken, zoals voor leerlingen in het primair onderwijs.⁴ Naast deze wettelijke taken heeft het OLB discretionaire ruimte om armoedebelief toe te passen, zoals met de subsidiëring van maaltijden. Er zijn momenteel regelingen die tezamen een basis-kindpakket kunnen vormen, zoals rond kinderopvang, schoolbenodigdheden basisonderwijs, bibliotheek- en museumbezoek, sport- en culturele activiteiten, zwembad, vervoer, voeding op school. Hiervoor heeft het OLB zorgcontracten met de desbetreffende uitvoerende organisaties. Voor sommige regelingen wordt een inkomensgrens gehanteerd⁵ en voor andere ontbreken criteria. Cijfers over de inzet van deze regelingen ontbreken grotendeels.

RCN-SZW voert eveneens armoederegelingen uit. Op basis van de bijzondere omstandigheden kunnen ouders daar een tegemoetkoming aanvragen voor schoolbenodigdheden van hun kinderen in het voortgezet onderwijs en bijvoorbeeld voor een babybedje. SZW gaat hiervoor uit van een andere, hogere, inkomensnorm dan de Nibudgrens die het OLB hanteert.

De middelen voor uitvoering van het armoedebelief ten aanzien van kinderen komen uit verschillende bronnen. Onderzoeksbureau IdeeVersa constateerde in 2015 dat de BES-eilanden structureel over onvoldoende middelen beschikken om hun eilandelijke taken op het huidige niveau en/of conform de wettelijke eisen te kunnen blijven uitvoeren. Bovendien is de vrije uitkering van de eilanden gebaseerd op de ondergrens (minimumniveau) van taken, zoals berekend in het referentiekader. Voor armoedebestrijding is in de ondergrens zeer beperkt ruimte en de eilanden zouden dan ook graag meer ruimte hebben om de armoede te bestrijden.⁶ De conclusies uit het onderzoek uit 2015 hebben tot op heden niet geleid tot een verhoging van de vrije uitkering. Uit de reactie op het evaluatierapport van de Commissie Spies blijkt dat het kabinet vindt dat de eilanden het moeten doen met de toegekende middelen.⁷

Het Openbaar Lichaam Bonaire krijgt geen aanvullende middelen uit de 'Klijnsma-gelden', in tegenstelling tot de gemeenten in Europees Nederland (zie hierna).

⁴ Het OLB is verantwoordelijk voor leerlingen in het primair onderwijs op grond van de Wet primair onderwijs BES. Bij eilandsverordening moeten regels worden gesteld met betrekking tot het verstrekken van voeding en kleding evenals het mogelijk maken van schoolvervoer voor leerlingen die zonder deze voorzieningen niet in staat zijn om naar school te gaan.

⁵ Hiervoor wordt de Nibudgrens (1500 USD) gehanteerd. Er is in CN nog geen sociaal minimum vastgesteld.

⁶ IdeeVersa, *Referentiekader Caribisch Nederland*, 2012 en *Onderzoek onderhoud BES-fonds* 2015.

⁷ Evaluatiecommissie Caribisch Nederland, *Vijf jaar verbonden: Bonaire, Sint Eustatius en Saba en Europees Nederland*, 12 oktober 2015; Kamerbrief Kabinetsreactie op rapport evaluatie Spies, 12 mei 2016.

Evenmin wordt het OLB ondersteund door met 'Klijnsma-gelden' gesubsidieerde landelijke armoede-organisaties (zie hierna). Deze organisaties zijn er niet op Bonaire.

Wel kunnen stichtingen op Bonaire vanaf 2017 een beroep doen op de 'Subsidieregeling kansen voor alle kinderen' (uit 'Klijnsma-gelden') als ze activiteiten aanbieden aan kinderen (in armoede).⁸ De subsidieregeling geldt voor drie jaar en stichtingen kunnen jaarlijks minimaal € 10.000 en maximaal € 50.000 aanvragen met een maximumbedrag per aanvrager tot € 100.000. Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst in een bepaald tijdvak. Voor 2017 heeft het ministerie van SZW aan 12 stichtingen op Bonaire subsidie toegekend. Zes daarvan hebben meer dan één subsidie gekregen voor verschillende activiteiten. Het OLB heeft met een deel van deze stichtingen een zorgcontract.

5.2 Verschillen met gemeenten in Europees Nederland

Gemeenten in Europees Nederland voeren eveneens armoedebeleid ten aanzien van kinderen.

Deze gemeenten krijgen sinds 2017 jaarlijks € 85 miljoen extra middelen van het rijk voor het realiseren van kindgericht armoedebeleid en een kindpakket.⁹ Deze 'Klijnsma-gelden' zijn structureel en gaan volgens een verdeelsleutel rechtstreeks naar de gemeenten.

Daarnaast krijgen in Europees Nederland de vijf grote landelijke organisaties die zich inzetten voor het bestrijden van armoede onder kinderen¹⁰ van 2017 tot 2020 jaarlijks € 10 miljoen extra middelen van het rijk uit de 'Klijnsma-gelden'. Deze landelijke stichtingen zijn op lokaal niveau georganiseerd en ondersteunen de gemeenten bij de uitvoering van hun armoedebeleid en realisatie van het kindpakket. Ze nemen als het ware veel werk uit handen van de gemeenten en hebben direct contact met de doelgroep.

In Europees Nederland kunnen stichtingen, net als op Bonaire een beroep doen op de 'Subsidieregeling kansen voor alle kinderen', echter met hogere aanvraagbedragen.¹¹ Ook deze middelen komen uit de 'Klijnsma-gelden'.

⁸ Staatscourant nr. 24218, 2 mei 2017, *Subsidieregeling kansen voor alle kinderen 2017*.

⁹ TK 20 september 2016, Kansen voor alle kinderen. In deze brief wordt de indruk gewekt dat € 1 miljoen ter beschikking komt van gemeenten en maatschappelijke organisaties in Caribisch Nederland, mede ter realisatie van een kindpakket. Dit bedrag is echter in een later stadium verwerkt in de 'Subsidieregeling kansen voor alle kinderen' (zie hiervoor). De openbare lichamen in CN hebben rechtstreeks geen middelen gekregen, in tegenstelling tot de gemeenten in Europees Nederland.

¹⁰ Het gaat om Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job.

¹¹ In Europees Nederland kunnen stichtingen minimaal € 25.000 en maximaal € 200.000 aanvragen, met een maximumbedrag per aanvrager tot € 200.000. Voor de periode van 2017 tot 2020 wordt uit deze subsidieregeling jaarlijks € 4 miljoen voor ENL en € 1 miljoen voor CN verstrekt.

Overzicht besteding 'Klijnsma-gelden'	ENL	Bonaire
Extra middelen voor kindgericht armoede-beleid.	Sinds 2017 structureel € 85 mio ongeoormerkt. ¹²	€ 0,=
Extra middelen voor landelijke organisaties voor kindgerichte armoede-bestrijding.	2017-2020 jaarlijks € 10 mio voor vijf specifieke stichtingen.	€ 0,= De benoemde stichtingen zijn niet werkzaam op Bonaire.
Subsidieregeling kansen voor alle kinderen.	Voor 2017-2020 rechtstreeks naar stichtingen: € 25 K tot € 200 K per aanvraag. Max € 200 K per aanvrager. Totaal € 4 miljoen per jaar.	Voor 2017-2020 rechtstreeks naar stichtingen: € 10 K tot € 50 K per aanvraag. Max € 100 K per aanvrager. Totaal € 1 miljoen per jaar.

5.3 Kindpakket in huidige situatie Bonaire

Zoals uit het voorgaande blijkt, zijn de financiële mogelijkheden voor het realiseren van een kindpakket op Bonaire beperkt. Ook omdat het OLB vooralsnog geen aanvullende financiering krijgt vanuit het ministerie van SZW of andere ministeries om het kindpakket in de praktijk te brengen. De mogelijkheden hiervoor worden echter op moment van schrijven nog onderzocht.¹³

Het Bestuurscollege en de gedeputeerden van het OLB die het armoedebeleid onder zich hebben¹⁴, hebben op verschillende momenten besloten en bevestigd dat een kindpakket voor Bonaire dringend wenselijk is en binnen een redelijke termijn gerealiseerd moet worden.

De volgende overwegingen zijn van belang bij de financiële uitwerking van het kindpakket.

- Vooralsnog moet worden uitgegaan van het gegeven dat het OLB het kindpakket moet realiseren binnen haar huidige financiële mogelijkheden.
- Het realiseren van een kindpakket op Bonaire zonder aanvullende financiën vanuit het rijk of overige bronnen noodzaakt het OLB tot de keuze voor een basis-kindpakket om mee te starten.
- Een kindpakket waarin een aantal van de huidige kindregelingen worden gebundeld heeft op zich financieel geen consequenties omdat het uitgaat van reeds bestaande regelingen en zorgcontracten van het OLB met aanbieders van voorzieningen voor kinderen.
- Stichtingen in het sociale domein zijn echter onlangs geconfronteerd met een korting op hun bijdrage vanuit het OLB.

¹² Bijvoorbeeld: in de gemeente Haarlem leven ongeveer 4.300 kinderen in armoede. De gemeente Haarlem krijgt hiervoor € 744.000 extra middelen. Op Bonaire leven ruim 2.000 kinderen in armoede. Bonaire krijgt daarvoor geen extra middelen.

¹³ Zoals de mogelijkheid om uit de resterende 'Kinderrechtengelden' (ministerie BZK) een tegemoetkoming te krijgen of de mogelijkheid om in samenwerking met het ministerie van SZW de totstandkoming van een basis-kindpakket te realiseren.

¹⁴ Achtereenvolgens gedeputeerden Nina den Heijer en Edsel Cecilia.

- Een bundeling van de minimaregelingen voor kinderen onder de noemer kindpakket leidt naar verwachting wel tot een adequatere afhandeling, tot vermindering van de administratieve belasting van het OLB en daarmee tot een kostenbesparing.
- Om deze administratieve – en daarmee financiële - verbeteringen te kunnen bewerkstelligen is het zeer wenselijk om te komen tot één loket (een fysiek loket en een digitaal loket vallend onder het OLB) waar ouders en kinderen terecht kunnen.
- Om te komen tot een efficiëntere en klantvriendelijkere afhandeling via één loket is het aan te bevelen om uitvoering van de bijzondere onderstand door RCN-SZW te koppelen aan het kindpakket en zo mogelijk onder te brengen bij het OLB-loket.
- Verschillende van de stichtingen die vanaf 2017 een bijdrage krijgen uit de 'Subsidieregeling kansen voor alle kinderen' ('Klijnsma-gelden', ministerie SZW) hebben aangegeven graag onder de noemer van het kindpakket te willen meedoen. Dit heeft geen financiële consequenties voor het OLB anders dan wat betreft de coördinatie in de uitvoering. De bundeling heeft wel voordelen voor ouders en kinderen en voor het aanboren van nieuwe financiële bronnen.
- Bovenstaande verbeteringen kunnen alleen dan worden bereikt als het kindpakket organisatorisch goed geborgd is.
- Voor deze organisatorische borging van het kindpakket is een investering nodig. Het gaat daarbij om eenmalige projectkosten die gemoeid zijn met het invoeren van het kindpakket en het opzetten van een organisatie hiervan. De jaarlijkse kosten zijn naar verwachting niet hoger dan de uitvoeringskosten van de huidige regelingen. Voor een inschatting van deze uitvoerings- en projectkosten zie bijlage 4.
- Het verdient aanbeveling om op korte termijn te overleggen met het ministerie van SZW over een mogelijke combinatie van de uitvoeringsorganisatie met die van de 'Subsidieregeling kansen voor alle kinderen', voor de coördinatie en de bekostiging.

5.4 Nieuwe financiële bronnen

Voor het realiseren van een duurzaam kindpakket en de uitbreiding daarvan op termijn, is het aan te bevelen om op zoek te gaan naar nieuwe financiële bronnen. De verwachting is dat dit eenvoudiger wordt als de kindpakket-organisatie is ondergebracht bij een aparte stichting die de administratie en ICT verzorgt. Een dergelijke constructie vergroot het vertrouwen dat de voorzieningen daadwerkelijk bij 'de kinderen waar het om gaat' terecht komen. Op basis daarvan zijn overheden, fondsen, ondernemers en anderen eerder geneigd om bij te dragen.

5.4.1 Middelen rijk

Omdat het kindpakket zich richt op armoedebestrijding en met name ook 'meedoen', kunnen veel ministeries aangesproken worden op hun bijdrage aan onderdelen van het kindpakket. Het geheel van deze bijdragen hangt nauw samen met integraal jeugdbeleid, kinderrechtenbeleid en armoedebeleid.

Enkele voorbeelden:

- Huiswerkbegeleiding - ministerie van OCW.
- Sport-, spel-, cultuurmogelijkheden voor kinderen – ministerie van VWS.
- Gezond eten en gezond bewegen – ministerie van VWS.
- Voorschoolse educatie – ministerie van SZW.
- Voorkoming criminaliteit door vergroten aanbod voor rondhangende jeugd – ministerie J&V.
- Gezond wonen – ministerie BZK.
- Vervoer – ministerie van Infrastructuur.

Het ministerie van BZK zou haar coördinerende rol ten aanzien van Caribisch Nederland op dit punt kunnen vormgeven.

5.4.2 Fondsen

Er zijn verschillende fondsen die interessant zijn in het kader van het kindpakket.

In Europees Nederland zijn er verschillende grote fondsen actief. Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job krijgen jaarlijks een substantiële bijdrage van het rijk om armoede onder kinderen te bestrijden. Het is de moeite waard om te onderzoeken in hoeverre deze stichtingen ook ondersteunend kunnen zijn voor Bonaire.

De Samenwerkende Fondsen¹⁵ ondersteunen sociale initiatieven op de eilanden en noemen armoedebestrijding expliciet. Zij zullen geen (lokale) overheden subsidiëren, maar wel een stichting die activiteiten en voorzieningen organiseert – middels een kindpakket - voor kinderen in armoede.

De Stichting Urgente Noden (SUN) is een fonds dat met lokale noodhulpbureaus werkt die – zoals de naam al zegt – bij urgente noden in actie kunnen komen. Het moet gaan om een tripartite samenwerking tussen (lokale) overheid, professionele hulpverlener (zoals stichting Kindpas) en SUN. In het geval zich een urgente situatie voordoet, kan een beroep worden gedaan op SUN die snel kan uitkeren en dat ook voor gezinnen doet.¹⁶ Uit een eerste verkenning blijkt dat SUN ook Bonaire tot zijn werkgebied wil rekenen en bereid is om mee te denken over een passende constructie, al dan niet gekoppeld aan een stichting Kindpas.

Voor het onderzoek ten behoeve van de adviezen over het kindpakket is contact geweest met verschillende stichtingen in Europees Nederland die actief zijn voor kinderen in armoede. Velen van hen gaven aan - op termijn - mogelijkheden te zien om ondersteuning te bieden aan Bonaire en haar kinderen.¹⁷

¹⁵ www.samenwerkendefondsen.org. Samenwerkende Fondsen bestaat uit de volgende fondsen: Stichting Kinderpostzegels Nederland, Oranjefonds, Fonds Sluyterman van Loo, Kansfonds, Innovatiefonds Zorgverzekeraars.

¹⁶ www.sunnederland.nl. SUN is er niet speciaal voor kinderen in armoede, maar voor iedereen.

¹⁷ De volgende fondsen zijn mogelijk ook interessant: Het Vergeten Kind; De Linda Foundation; Het Kansfonds. Met deze fondsen is nog geen contact gelegd.

5.4.3 Ondernemers en anderen

Op Bonaire zijn vele ondernemers en organisaties actief die graag iets willen betekenen voor kinderen (in armoede) op het eiland. Ofwel in het kader van hun maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) beleid, ofwel omdat zij hun hart verloren hebben aan het eiland en zien dat het beter is als het met iedereen goed gaat, ofwel omdat ze een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen voor kinderen op Bonaire.

Wat het motief ook is, vaak zijn deze partijen niet op de hoogte van de manier waarop zij een bijdrage kunnen leveren die rechtstreeks ten goede komt aan kinderen. En waaraan zij met een gerust hart hun naam willen verbinden. Hiervoor is het kindpakket en de op te richten stichting een oplossing.¹⁸

Deze partijen kunnen op verschillende manieren meedoen:

- Eenmalige of structurele kortingen of acties bij hun organisatie.
- Een eenmalige of structurele financiële bijdrage aan Kindpakket Bonaire.
- Bijdragen waaraan behoefte is in natura.

In bijlage 8 vindt u een eerste overzicht van mogelijke aanbieders op Bonaire. In bijlage 6 vindt u een voorbeeldfolder die kan worden gebruikt om commerciële ondernemingen te informeren en te enthousiasmeren. Maatschappelijke organisaties, zoals kerken, kunnen apart geïnformeerd worden.

Uiteraard kan op termijn ook gedacht worden aan andere bronnen voor financiering, zoals aan giften van vakantiehuseigenaren en toeristen die een bijdrage willen leveren aan het welzijn van kinderen op het eiland dat ze bezoeken.

¹⁸ Over het algemeen zijn ondernemers niet genegen of bereid om (lokale) overheden financieel te steunen, maar zijn zij eerder bereid een bijdrage te leveren aan een stichting die zich specifiek richt op verbetering van de situatie van kinderen.

Het moet, het kan, het helpt!

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

14 december 2017

Bijlagen

Bij het rapport *Het moet, het kan, het helpt! – Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire* horen de volgende bijlagen:

1. Schema kindpakket	B-2
2. Tijdslijn introductie kindpakket	B-4
3. Voorbeeldregeling kindpakket	B-6
4. Projectbegroting introductie kindpakket	B-12
5. Website en administratieve ondersteuning	B-14
6. Voorbeeld voorlichtingsfolder aanbieders	B-16
7. Voorbeeld voorlichtingsfolder kinderen en ouders	B-19
8. Mogelijke nieuwe aanbieders	B-22
9. Inventarisatie voorzieningen	B-24
10. Geraadpleegde personen	B-25

Schema kindpakket Bonaire

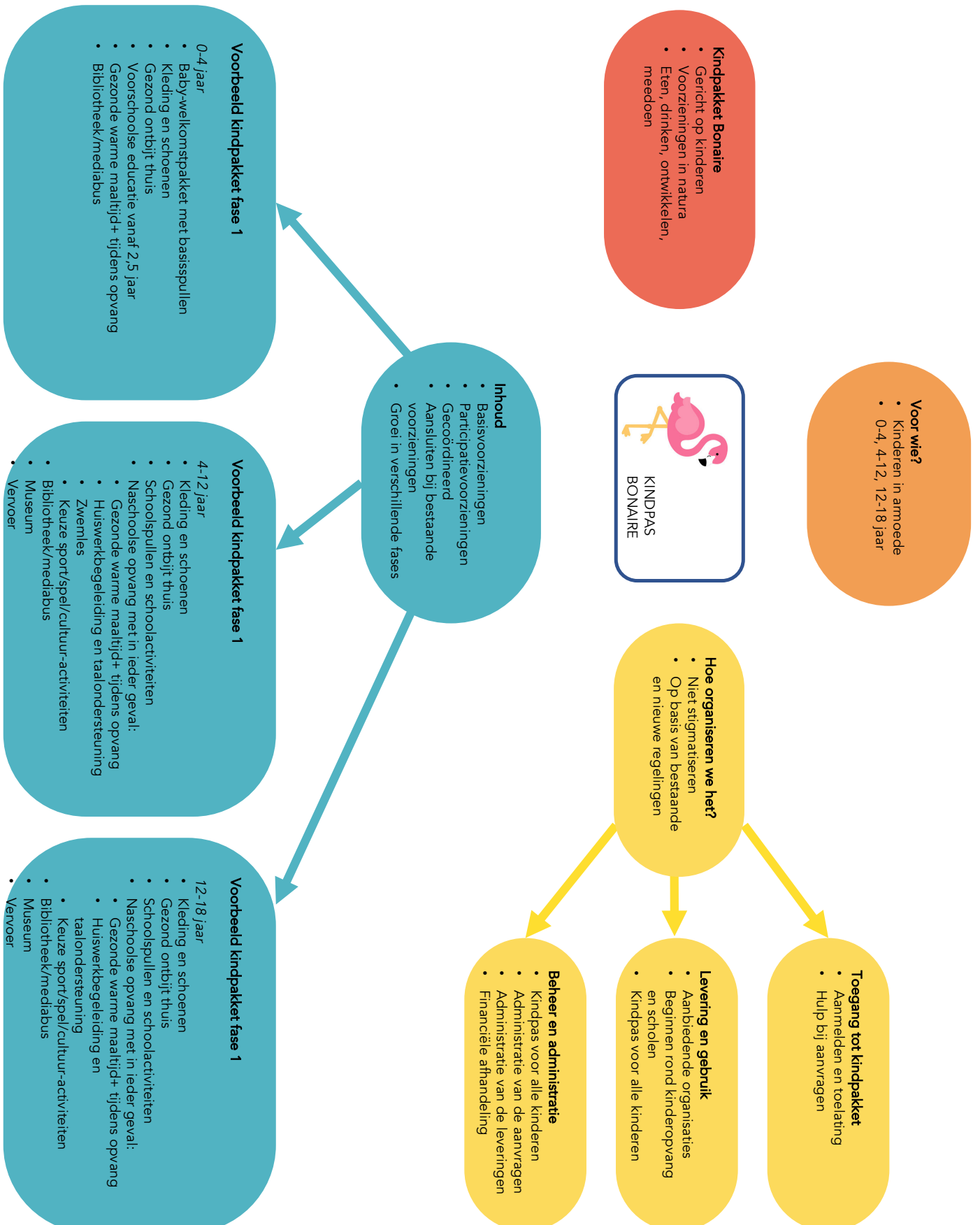
Bijlage 1

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Inleiding

Het schema op de volgende pagina is op A3-formaat af te drukken en geeft geïnteresseerden en betrokkenen een eenvoudig overzicht van de belangrijkste onderwerpen die aandacht verdienen bij het invoeren van het kindpakket op Bonaire.

Het schema is onder meer gebruikt tijdens enkele bijeenkomsten op Bonaire met vertegenwoordigers van aanbiedende organisaties en maatschappelijke organisaties die kinderen en ouders kunnen helpen bij het aanvragen van voorzieningen in het kindpakket.

Tijdlijn introductie kindpakket Bonaire

Bijlage 2

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Inleiding

Het schema op de volgende pagina geeft de belangrijkste activiteiten weer uitgezet in de tijd die nodig zijn om het kindpakket op Bonaire in zes maanden te introduceren.

Tijdlijn introductie Kindpakket Bonaire

Activiteit	Maand 1	Maand 2	Maand 3	Maand 4	Maand 5	Maand 6
1 - Besluitvorming organiseren	Vaststellen PVA (BC)		Regeling goedkeuren (BC)			
2 - Doelgroepen bepalen		Bestaande kindregelingen vaststellen	Doelgroepen vaststellen	Verhouding tot SZW-regeling vaststellen		
3 - Inhoud kindpakket vaststellen		Aanvangspakket voor fase 1 vaststellen				Groei-model voor fase 2 vaststellen
4 - Organisatie inrichten	Coördinator aanstellen	Nieuwe regeling kindpakket opstellen	Nieuwe stichting oprichten			
		Bestaande stichting inrichten voor uitvoering kindpakket	Werkwijze en verantwoordelijkheden vaststellen			
		ICT-ondersteuning inrichten				
5 - Participatie van kinderen organiseren	Naam van de pas bedenken	Actieve consultatie van kinderen organiseren (Ideeënbuys, Polls, e.d.)				
6 - Aanmelding organiseren		Kindpas organiseren	Scope kindpas vaststellen	Functionaliteit kindpas vaststellen	Kindpas produceren	
		Eén loket inrichten	Eén fysiek loket van OLB en SZW voor aanmelden en informatie	Website voor aanmelden en informatie		
		Hulp bij aanvragen organiseren				
7 - Aanbieders inschakelen		Bestaande aanbieders organiseren	Nieuwe aanbieders benaderen			
8 - Publiciteit en voorlichting organiseren		Publiciteit en voorlichting voor aanbieders en organisaties	Publiciteit en publieksvoorlichting			
9 - Financiën regelen		Financiën OLB regelen	Kleine geldstroom organiseren	Grote geldstroom organiseren	Aanvullende fondsen inschakelen	

Voorbeeldregeling kindpas en kindpakket Bonaire

Bijlage 3

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

14 december 2017

Inleiding

Hieronder vindt u een suggestie voor een door het Bestuurscollege Bonaire vast te stellen regeling over de kindpas en het kindpakket. De definitieve tekst zal moeten worden toegespitst op de actuele situatie en wensen.

Samenvatting

Op Bonaire groeien ruim 4.000 kinderen op. Geschat wordt dat ongeveer de helft daarvan geconfronteerd wordt met armoede en de gevolgen daarvan. Het is niet vanzelfsprekend dat deze kinderen voldoende te eten krijgen, dat ze kleding hebben en dat ze kunnen meedoen in de samenleving. Ze worden op een achterstand gezet en hun ontwikkeling wordt bedreigd. Bovendien is armoede hardnekkig. Als het niet wordt doorbroken gaat het van de ene generatie over op de volgende.

Het Openbaar Lichaam Bonaire is verantwoordelijk voor armoedebelief en preventief jeugdbeleid. Het Bestuurscollege heeft in 2016 en 2017 besloten om een *Kindpakket Bonaire* te introduceren om daarmee te zorgen dat alle kinderen de beschikking krijgen over voldoende eten, drinken en kleding en kunnen meedoen met school, sport, spel, cultuur. Alle kinderen moeten kunnen meedoen aan activiteiten die zij leuk vinden, die gebruikelijk zijn onder leeftijdsgenoten en die bijdragen aan hun ontwikkeling. Armoede mag nooit de oorzaak zijn van uitsluiting.

Om te voorkomen dat de maatregelen van het OLB leiden tot stigmatisering, is gekozen voor een constructie met een *Kindpas Bonaire*. Alle kinderen op Bonaire krijgen deze pas. Daarmee staat de pas symbool voor de wil van het BC om Bonaire zoveel mogelijk een inclusieve samenleving te laten zijn, waarin ieder kind zich kan ontwikkelen.

Het voorkomen van stigmatisering is echter niet de enige reden voor de introductie van een kindpas voor alle kinderen. De pas geeft alle kinderen toegang tot voorzieningen en kortingen, biedt de mogelijkheid om extra voorzieningen open te stellen voor arme kinderen of andere doelgroepen (zoals bepaalde

leeftijdsgroepen of gehandicapte kinderen), maakt betere monitoring mogelijk en zorgt dat kinderen actief participeren.

Het Kindpakket en de Kindpas Bonaire komen samen in de Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire.¹ Uitvoering van de regeling geschiedt door het OLB en de Stichting Kindpas Bonaire.

Aanleiding en doel

In 2013 publiceerde de Kinderombudsman zijn rapport 'Kinderen in armoede' met het advies aan gemeenten om een kindpakket samen te stellen. In zijn 'Handreiking aan Nederlandse gemeenten, Effectief kindgericht armoedebeleid' (2014) werkte hij dit verder uit. Vanaf 2013 introduceren veel Europees Nederlandse gemeenten een kindpakket.

In 2016 en 2017 heeft het Bestuurscollege Bonaire besloten om ook op Bonaire een kindpakket in te voeren, en daartoe een (voor)onderzoek te verrichten (besluiten BC: juni 2016 voornemen kindpakket en pas in Bestuursprogramma; november 2016 instellen werkgroep kindpakket; februari 2017 wensen besteding € 1 miljoen Klijnsma-gelden voor kindpakket; februari 2017 verslag kindpakket en advisering inzake kindpakket door Kind met recht; mei 2017 advies vastgesteld). Deze besluiten liggen in het verlengde van of hangen nauw samen met ander beleid van het college over kinderen op Bonaire, zoals:

- Bonaire, om trots op te zijn!, Bestuursprogramma 2016-2019, 2016.
- Besluitvorming over brede school en integrale kindcentra.
- Besluitvorming over kinderopvang en vroeg- en voorschoolse educatie.
- Integraal Jeugdbeleidsplan Bonaire 2015-2020, OLB, 2015.
- Meerjarenprogramma Caribisch Nederland 2015-2018, ministerie BZK en BC Bonaire, 2015.
- Plan van aanpak Kinderrechten, Eerste aanzet, Interlandelijke Taskforce Kinderrechten, 2014.

Doel van de Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire is om alle kinderen op Bonaire te laten meedoen. Met de regeling wil het BC een duurzaam instrument inzetten in de strijd tegen armoede en de gevolgen daarvan voor kinderen. De plicht van de (rijks en lokale) overheid om ouders te ondersteunen is met zoveel woorden beschreven in het VN-Kinderrechtenverdrag: Elk kind heeft recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en sociale ontwikkeling. Ouders moeten daarvoor zorgen en de Staat moet hen daarbij ondersteunen.

Kader

Het kindpakket is geen losstaand instrument. Om effectief te kunnen zijn moet het onderdeel uitmaken van samenhangend jeugdbeleid, armoedebeleid en kinderrechtenbeleid. Zo hangt de introductie en uitvoering van een kindpakket

¹ De naam Kindpas overal aanpassen als door kinderen gekozen naam bekend is.

samen met bijvoorbeeld integrale wijkaanpak, onderwijs, naschoolse en buitenschoolse opvang en educatie.

Kindpas en Kindpakket Bonaire richten zich op kinderen van 0 tot 18 jaar. Uiteraard krijgen de ouders van deze kinderen daarbij een belangrijke rol (zoals bij het aanvragen en kiezen van voorzieningen). De rol van ouders wordt kleiner naarmate kinderen zelfstandiger en ouder worden.

Voor de voorzieningen in het kindpakket vormen de bestaande voorzieningen het uitgangspunt. Zij worden in de eerste fase aangevuld met enkele nieuwe voorzieningen. Na de realisatie van dit basispakket wordt het kindpakket in de fasen erna uitgebreid.

Argumenten en afwegingen

Op Bonaire wonen ruim 4.000 kinderen van 0 tot 18 jaar. Geschat wordt dat daarvan ongeveer de helft in armoede opgroeit. Sommige schattingen spreken zelfs van 60%.

Met een kindpakket bestrijd je niet de armoede van ouders en kinderen. Om gezinnen uit de minimasituatie te halen moet ook worden geïnvesteerd in andere beleidsterreinen, in werk en in activering, in het verminderen en voorkomen van schulden, in goede begeleiding en zorg op alle leefgebieden.

Het kindpakket zorgt er wel voor dat ieder kind kan meedoen, ook als het opgroeit in armoede. Op deze manier draagt het bij aan het doorbreken van intergenerationele armoede en aan het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan kinderen zodat ze niet op een achterstand komen te staan als gevolg van armoede. Het kindpakket is aanvullend en voorwaardenscheppend voor andere beleidsterreinen. Conform het plan voor de introductie van het kindpakket wordt het kindpakket geleidelijk uitgebouwd. Daarnaast blijft het BC alert op hetgeen nodig is om armoede onder kinderen te bestrijden en alle kinderen op Bonaire voldoende ontwikkelingskansen te bieden.

Om stigmatisering te voorkomen en vanwege andere voordelen heeft het BC ervoor gekozen om het kindpakket te koppelen aan een kindpas die voor alle kinderen op Bonaire beschikbaar is.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Armoede- en jeugdbeleid is een opgave van de gehele Bonairiaanse samenleving. Daarom werkt het OLB nauw samen met veel maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn, zorg, onderwijs, sport, cultuur, kerken, maatschappelijke opvang, ondernemers en vele andere. Het OLB heeft zorgcontracten met verschillende organisaties voor voorzieningen voor kinderen (in armoede).

Verskillende van deze voorzieningen vallen onder de noemer van het kindpakket. De participatie van de doelgroep kinderen van 0 tot 18 jaar wordt op diverse manieren georganiseerd. In het traject naar verwezenlijking van het kindpakket zijn kinderen en jongeren geraadpleegd over inhoud en uitvoering ervan. Ook zijn

leerlingen van basisscholen gevraagd om mee te denken, zoals over de naam voor een kindpas. Hieruit is naar voren gekomen dat kinderen graag actief betrokken worden bij de ontwikkeling en uitbreiding van het kindpakket. Onderdeel van het plan vormt het voornemen om kinderen regelmatig te bevragen via de website Kindpas Bonaire (met polls en in samenwerking met scholen).

Uiteraard is het belangrijk om de doelgroep van ouders en kinderen, maar ook van professionals en organisaties en het grote publiek goed te informeren. Ze moeten geattendeerd worden op de mogelijkheden van het kindpakket en de kindpas.

Organisatie en uitvoering

De organisatie en uitvoering van kindpas en kindpakket zijn bepaald in het door het BC vastgestelde plan van december 2017.

Belangrijke eerste activiteiten in dit plan zijn:

- Aanstellen Coördinator Kindpas Bonaire.
- Oprichting van Stichting Kindpas Bonaire.
- Aansluiten bij een bestaande organisatie.
- Toewijzing budget.

De beoordeling van aanvragen van het kindpakket wordt uitgevoerd door het OLB (loket). Dit in verband met de privacy van aanvragers die te maken hebben met armoede. Ook heeft het OLB inzicht in de gegevens van de kinderen op Bonaire.

Kindpakket Bonaire

Een kindpakket is de naam voor een bundeling voorzieningen die een gemeente organiseert voor kinderen in armoede. Het richt zich in eerste instantie op het kind met voorzieningen in natura. Het stelt kinderen van ouders die daar niet zelf voor kunnen zorgen concreet en praktisch in staat om gebruik te maken van hun basale rechten: eten, drinken, ontwikkelen, meedoen. Er is een aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen dat onder andere te vinden is op de website Kindpas Bonaire.

Kinderen en ouders moeten het kindpakket apart aanvragen bij een loket van het OLB. Bij toekenning ervan wordt het gekoppeld aan de kindpas.

Kindpas Bonaire

Een door of namens het OLB verstrekt pasje waarvan de houder op vertoon recht heeft op uiteenlopende voorzieningen, activiteiten en kortingen. Voor kinderen die in aanmerking komen voor een kindpakket is het aanbod van bepaalde voorzieningen gekoppeld aan de pas en gratis.

Rechthebbenden Kindpas Bonaire

De Kindpas Bonaire komt beschikbaar voor alle op Bonaire woonachtige kinderen van 0 tot 18 jaar, waarbij de pas voor jonge kinderen aan de ouders wordt verstrekt.

Rechthebbenden Kindpakket Bonaire

Kindpakket Bonaire is bedoeld voor kinderen waarvan de ouders (sommige) voorzieningen niet zelf kunnen betalen.

- Het OLB gaat uit van de inkomensgrens van het Nibud, te weten 1500 USD in 2017.
- Kinderen die opgroeien in een gezin waarin het inkomen beneden de Nibud-grens ligt of waar sprake is van schulden (schuldregeling) of andere financiële problemen komen in aanmerking voor een kindpakket.
- Het kindpakket wordt gekoppeld aan de kindpas en geeft recht op voorzieningen van het kindpakket zoals bepaald op de website Kindpas Bonaire.
- Deze voorzieningen kunnen periodiek worden aangepast.

[Aanvullen door OLB.]

Hardheidsclausule

Het OLB kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de criteria voor toewijzing van het kindpakket, als toepassing daarvan kennelijk onredelijk is en tot gevolg heeft dat een kind niet kan meedoen of niet kan voorzien in zijn basisbehoeften.

Wijziging van omstandigheden en oneigenlijk gebruik

De kindpas is er voor alle kinderen. Het kindpakket is bedoeld voor kinderen in armoede.

Voor het kindpakket gelden toelatingscriteria die getoetst worden door het OLB:

- De aanvrager of de persoon aan wie het kindpakket is toegekend, is verplicht om het OLB te informeren over een tussentijdse verhoging van het inkomen en/of het vermogen gedurende het jaar waarin een beroep wordt gedaan op het kindpakket.
- Het recht op de voorzieningen uit het kindpakket kan herzien worden als de aanvrager, of de persoon aan wie het kindpakket is toegekend, onjuiste of onvolledige informatie (heeft) verstrekt en/of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor het kindpakket.
- Bij oneigenlijk gebruik kan het OLB de aanvrager voor het volgende kalenderjaar uitsluiten van het recht op een kindpakket.
- In het geval van fraude of misbruik van deze regeling kunnen de door het OLB gemaakte onverschuldigde kosten worden teruggevorderd.

Financiële consequenties

Ondanks het feit dat het percentage kinderen dat in armoede opgroeit op Bonaire (50%) aanzienlijk hoger ligt dan in Europees Nederland (12,5%), zijn de middelen van het OLB veel beperkter dan van de gemeenten in het Europese deel van Nederland. De 'Klijnsma-gelden' komen ten goede aan Europees Nederlandse gemeenten (jaarlijks € 85 miljoen), aan Europees Nederlandse stichtingen die landelijk actief zijn voor armoedebestrijding (jaarlijks € 10 miljoen) en aan stichtingen in Europees en Caribisch Nederland die een aanvraag doen op basis

van de Subsidieregeling kansen voor alle kinderen (van 2017 tot 2020 jaarlijks € 4 miljoen voor ENL en € 1 miljoen voor CN). Het OLB krijgt vooralsnog geen extra middelen uit de 'Klijnsma-gelden' om een kindpakket te realiseren.

Dat betekent dat de financiering voor het introduceren van een kindpakket vanuit andere financiële bronnen moet worden bekostigd. Het betekent ook dat de ambities in het tempo van invoering van een kindpakket bescheiden moeten zijn, maar dat de ambitie om alle kinderen te laten meedoen onverminderd groot moet blijven. Gezocht zal moeten worden naar alternatieve bronnen om het kindpakket duurzaam en stevig te verankeren en op termijn uit te breiden.

Indicatieve begroting

[Toe te voegen door OLB.]

Voorlichting en communicatie

De Coördinator Kindpas Bonaire maakt een plan waarin wordt beschreven hoe de voorlichting en communicatie rond de introductie van een kindpakket en kindpas wordt georganiseerd en op welke momenten dit plaatsvindt.

De verschillende doelgroepen worden op geëigende manieren geïnformeerd, zoals: persoonlijk per brief, via persoonlijke contacten met wijkteams, CJG, scholen en kinderopvang, folders, online-berichten, gerichte bijeenkomsten, persbericht, lokale nieuws- en radio-uitzendingen, lokale gedrukte media.

Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als: Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire.

Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire

BC-besluit

Opgesteld door:

Kenmerk:

Vergadering:

Vergaderdatum:

Besluit

De Regeling Kindpas en Kindpakket Bonaire zoals hierboven beschreven vast te stellen, waarin wordt bepaald om een kindpas en kindpakket te realiseren voor kinderen opdat alle kinderen op Bonaire kunnen meedoen.

Aldus besloten in de vergadering van het Bestuurscollege, gehouden op <datum>

<Ondertekening>

Projectbegroting introductie kindpakket

Bijlage 4

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Inleiding

Ervaringen in Europees Nederland leren dat het introduceren van een kindpakket ongeveer zes maanden duurt en naar schatting eenmalig € 92.500,= kost. De jaarlijkse kosten na de introductie bedragen naar schatting € 39.000,=. Deze kosten zijn als volgt opgebouwd.

Eenmalig kosten voor startfase van 6 maanden

Realisatie Stichting Kindpas Bonaire

- Onder bestaande organisatie gebracht, zodat overhead en organisatie al staat.
- Statuut, Raad van Toezicht, notaris, KvK..... € 1.000

Coördinatie Kindpakket

- Coördinator ondergebracht bij de bestaande organisatie,
- Coördinerende taken, 'trekker' van invoering, kwartiermaker,
- Gemiddeld 1,5 dag per week gedurende 6 maanden € 25.000
- Werkplek en kantoorkosten coördinator € 5.000

Ondersteuning coördinator Kindpakket

- Ondersteuningsbudget dat coördinator zelf kan inzetten: € 45.000
 - Expertise op het gebied van financiën, administratie, ICT,
 - Uitzoeken en opstellen kindregelingen,
 - Participatie kinderen,
 - Publiciteit en voorlichting, incl. content website.

Opzetten administratie

- Systeem en website € 3.000
- Opleidingen € 5.000
- Initieel vullen systeem met kinderen en aanbieders € 2.000
- Externe begeleiding..... € 2.000

Productie kindpas

- Ontwerp vormgeving € 1.000
- 5000 exemplaren bedrukt..... € 2.500
- Cardprinter voor naam en registratienummer..... € 1.000

Totaal eenmalig € 92.500

Jaarlijks kosten na de startfase

Licentie website € 7.000

Administratie en beheer van aanmeldingen en aanbieders

- Coördinator gemiddeld 1 dag per week € 25.000
- Werkplek en kantoorkosten coördinator € 7.000

Totaal jaarlijks **€ 39.000**

De jaarlijkse beheerkosten zijn zeer waarschijnlijk lager dan de huidige beheerkosten voor de nu geldende kindregelingen.

Website en administratieve ondersteuning

Bijlage 5

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

1 Inleiding

Een groot aantal Nederlandse gemeenten heeft inmiddels een kindpakket ingevoerd. Zij geven hierover aan de burgers gerichte voorlichting op de website van de gemeente. Een aantal gemeenten heeft voor het kindpakket een interactieve website ingericht die meer doet dan voorlichting geven. Kinderen en ouders kunnen op zo'n website voorzieningen aanvragen en instellingen en organisaties kunnen hierop voorzieningen en andere aanbiedingen presenteren.

Een speciaal voor het kindpakket ontwikkelde website verwerkt aan de 'achterkant' een belangrijk deel van de administratie van de aanvragen en verstrekkingen. Hierdoor verbetert de administratie en kunnen de administratieve lasten van een kindpakket zelfs lager uitvallen dan van het uitvoeren van de bestaande kindregelingen. Daarom is in het kader van de opdracht gezocht naar goede ervaringen in Europees Nederland met websites met een administratieve 'achterkant' voor het kindpakket op Bonaire.

2 Alternatieven

Voor Bonaire komen twee leveranciers in aanmerking: Intersolve en AMC Consultancy.

Intersolve² ondersteunt afhandeling van elektronische betalingen in verschillende toepassingen, zoals: cadeaukaarten, loyaliteitsprogramma's en ticketafhandeling. De toepassing van Intersolve is niet specifiek ontwikkeld voor het kindpakket. Intersolve ondersteunt in Europees Nederland stadspassen voor de gemeente Utrecht en enkele omliggende gemeenten. In deze gemeenten is het kindpakket vaak een onderdeel van de stadspas. Daarmee zijn goede ervaringen opgedaan.

AMC Consultancy³ ontwikkelde onder de naam AMCNEXT een interactieve website, specifiek voor het ondersteunen van gemeenten bij het uitvoeren van een kindpakket. De gemeenten in Europees Nederland die gebruik maken van AMCNEXT, zoals Veenendaal en Westland, hebben daarmee goede ervaringen.

² www.intersolve.nl.

³ www.amcnext.nl.

3 Vergelijking en advies

In de onderlinge vergelijking zijn voor toepassing op Bonaire de volgende kenmerken belangrijk.

1. Beide toepassingen zijn min of meer 'kant en klaar' en hoeven alleen maar gevuld te worden met informatie over het kindpakket en gegevens van aanvragers en aanbieders.
2. Bij beide toepassingen gaat het om een licentie voor gebruik van de software voor de website en de achterliggende administratie. Het OLB schaft dus geen softwarepakket aan dat moet worden geïnstalleerd en onderhouden. De toegang voor kinderen, ouders, aanbieders, het OLB en de uitvoerende organisatie gaat via het internet.
3. De toepassing van Intersolve is meer dan AMCNEXT gericht op geavanceerd gebruik en elektronische koppeling aan eigen systemen van aanbieders. Dit stelt echter hogere eisen aan met name de aanbieders van voorzieningen op het gebied van apparatuur, software en werkwijze bij het afhandelen.
4. De toepassing van AMCNEXT is toegespitst op het gebruik voor ondersteunen van het kindpakket. Het levert daarmee een relatief eenvoudige toepassing waarin website en achterliggende administratie vanaf aanvang zijn geïntegreerd.

Naar aanleiding van deze kenmerken is dieper ingegaan op de toepassing AMCNEXT. In intensief contact met Frederik Peters van AMC Consultancy is onderzocht of deze toepassing aansluit bij de wensen en mogelijkheden van Bonaire. Daarnaast is uitgebreid gesproken met de ambtenaar bij de gemeente Veenendaal die recent AMCNEXT voor het kindpakket heeft ingevoerd. Deze ambtenaar is erg enthousiast over de mogelijkheden van AMCNEXT en zeer tevreden over de ondersteuning van AMC Consultancy bij het invoeren ervan.

Op basis van genoemd onderzoek wordt geadviseerd om AMCNEXT te gebruiken voor de ondersteuning van het kindpakket op Bonaire.

Voorbeeld voorlichtingsfolder aanbieders

Bijlage 6

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Bij de introductie van de kindpas en het kindpakket is voorlichtingsmateriaal belangrijk. Deze bijlage bevat een voorbeeld van een flyer om aanbieders van voorzieningen te informeren over de mogelijkheden van de kindpas en het kindpakket.

Bijlage 7 bevat een vergelijkbare flyer voor kinderen en ouders.

Draag bij aan Kindpakket Bonaire, wordt aanbieder!

Samen voor kinderen op Bonaire

Bent u ondernemer op Bonaire en wilt u ook iets doen voor de kinderen van Bonaire?

Maatschappelijk verantwoord ondernemen kan nu eenvoudig via Kindpakket Bonaire.

Kindpakket Bonaire zorgt dat:

- * Alle kinderen op het eiland kunnen meedoen, met onderwijs, kinderopvang, sport en spel en cultuur.
- * Alle kinderen eten en kleding hebben.

U kunt ervoor zorgen dat Kindpakket Bonaire een succes wordt. Door bij te dragen als aanbieder van Kindpakket Bonaire.

Laten we er samen voor zorgen dat alle kinderen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. En dat tegelijkertijd de economie van Bonaire een impuls krijgt.

Kindpakket Bonaire – wat is dat?

Kindpakket Bonaire is een verzameling van regelingen van het OLB samen met scholen, kinderopvang en andere organisaties. Zij zorgen dat alle kinderen de kans krijgen om mee te doen en dat niemand wordt buitengesloten vanwege armoede of andere omstandigheden.

Ouders die het zelf niet kunnen betalen kunnen een beroep doen op ondersteuning en hoeven daarvoor maar langs één loket: het Kindpakket-loket.

Zo zijn er regelingen voor schoolspullen, voor museumbezoek, voor huiswerkbegeleiding en voor naschoolse activiteiten.

Kindpakket Bonaire wordt uitgevoerd door de Stichting Kindpas Bonaire.

Samen voor kinderen

Maatschappelijke impact

Kansen voor organisaties op Bonaire

U bent onmisbaar!

Alleen met lokale aanbieders een compleet kindpakket

Geef alle kinderen gelijke kansen

Op Bonaire groeien sommige kinderen op in een gezin met weinig geld. Het is belangrijk dat ook deze kinderen zich goed kunnen ontwikkelen, voor henzelf maar ook voor de samenleving.

Alle kinderen horen erbij en moeten kunnen meedoen. Dat is het doel van Kindpakket Bonaire. Alleen dan zijn we echt een samenleving.

Waarom zou u meedoen?

- Als u meedoet helpt u de kinderen van nu en daarmee het gehele eiland.
- U weet zeker dat uw bijdrage goed terecht komt bij de kinderen zelf en dat deze aan de juiste zaken wordt besteed.
- Meedoen betekent hoop in de toekomst van Bonaire.
- Door mee te doen, maakt u werk van maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Deelname brengt voor uw organisatie geen financiële risico's mee.
- U kunt uw eigen informatie en aanbod beheren in uw online omgeving.
- U kunt uw organisatie presenteren op uw eigen pagina binnen het online platform van Kindpas Bonaire.
- Deelname betekent reclame voor uw organisatie.

Wat kunt u bijdragen aan Kindpakket Bonaire?

- Eenmalige of structurele kortingen of acties bij uw organisatie.
- Een eenmalige of structurele financiële bijdrage aan Kindpakket Bonaire.
- Bijdragen waaraan behoefte is in natura.

Regelingen

Kindpakket Bonaire omvat nu verschillende regelingen. Met uw hulp kunnen we dit aanbod steeds verder uitbreiden.

- Schoolspullen,
- Etc,
- Etc.

Contact

Kindpakket Bonaire is een initiatief van het OLB en is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met scholen, kinderopvang en andere organisaties. De uitvoering ervan verloopt via Stichting.

Wilt u meer weten over Kindpakket Bonaire en de bijdrage die u kunt leveren? Neem dan contact op met de coördinator Kindpakket. Bel op werkdagen tussen # en # naar ## of stuur een email naar #

Kent u een collega-ondernemer die ook mee wil doen? Geef deze flyer door of kijk op www.KindpakketBonaire.nl##.

Openbaar Lichaam Bonaire

Voorbeeld voorlichtingsfolder kinderen en ouders

Bijlage 7

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Bij de introductie van de kindpas en het kindpakket is voorlichtingsmateriaal belangrijk. Deze bijlage bevat een voorbeeld van een flyer om kinderen en ouders van voorzieningen te informeren over de mogelijkheden van de kindpas en het kindpakket.

Bijlage 6 bevat een vergelijkbare flyer voor aanbieders van voorzieningen.

Voor jou! Kindpas Bonaire

Wat is de Kindpas Bonaire?

Ben je jonger dan 18 jaar? Dan krijg je vanaf ## een pas met daarop jouw naam en een eigen nummer.

Met deze pas kun je met de bus, naar het museum en de bibliotheek en je kunt ermee sporten en nog veel meer.

Ook kun je soms een korting krijgen of gratis naar een bijzonder optreden gaan met deze pas. Het is jouw eigen pas!

Iedereen doet mee!

Kindpas Bonaire is er voor alle kinderen. Het OLB vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen en genoeg eten en kleding krijgt.

Kinderen die opgroeien in een gezin met weinig geld, kunnen samen met hun ouders een *Kindpakket* aanvragen. Dat komt op de pas te staan, maar dat zie je niet.

Het kindpakket zorgt ervoor dat ook kinderen in armere gezinnen gewoon kunnen meedoen met school, naschoolse opvang, sport, spel, dans- en muziekles. En ze kunnen dan ook genoeg gezond eten en kleren krijgen. Dat is belangrijk, want zo kan ieder kind zich ontwikkelen.

Doe mee!

Voor álle kinderen

Gezond opgroeien op Bonaire

De Kindpas is er voor álle kinderen van Bonaire

Website *Kindpas Bonaire*

Op de website *Kindpas Bonaire* vind je wat je allemaal met je pas kunt doen. Voor verschillende leeftijden zijn er andere dingen:

0 – 4 jaar; 4 -12 jaar; 12 – 18 jaar. En het wisselt ook omdat er tijdelijke acties zijn.

Als je recht hebt op een Kindpakket kun je op de website zien wat je kunt doen zonder bijbetaling. Ouders die het wel zelf kunnen betalen, moeten bijdragen voor die activiteiten.

Waar krijg je de *Kindpas Bonaire*?

Ieder gezin met kinderen heeft een brief gekregen over *Kindpas* en *Kindpakket Bonaire*. Daarin staat dat je de pas met een geldige legitimatie kunt afhalen bij: # en # en #

Jonger dan 12 jaar?

Als je jonger bent dan 12 jaar, dan bewaart je ouder(s) of opvoeder(s) je *Kindpas Bonaire* voor je.

Wat vind jij!?

Kindpas en *Kindpakket Bonaire* zijn er voor jou. Daarom willen we graag ook van jou horen wat er beter kan.

Heb je ideeën? Stuur ons een bericht (via de website *Kindpas Bonaire* of anders).

Af en toe stellen we op de website *Kindpas Bonaire* een vraag aan kinderen. Dus check af en toe de site. Met jouw antwoorden wordt de kindpas steeds beter!

Aanvragen van een *Kindpakket Bonaire*

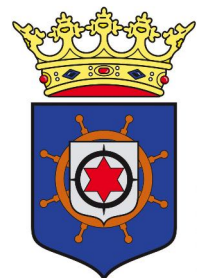
Ouders en kinderen kunnen een kindpakket aanvragen bij het OLB (Kindpakket-loket). Dat kan als er onvoldoende geld is om eten, kleding en activiteiten voor kinderen te betalen. Of als er schulden zijn of andere geldproblemen. Op de website *Kindpas Bonaire* vind je de voorwaarden en andere informatie. Maar je kunt het ook vragen bij het Kindpakket-loket, op school, bij het CJG, bij het wijkteam,

Contact

Kindpas en *Kindpakket Bonaire* zijn een initiatief van het OLB en is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met scholen, kinderopvang en andere organisaties. De uitvoering ervan verloopt via Stichting *Kindpas Bonaire*.

Wil je meer weten? Kijk dan op de website *Kindpas Bonaire* of neem contact op met Stichting *Kindpas Bonaire*. Voor het aanvragen van een Kindpakket kun je terecht bij het Kindpakket-loket van het OLB of bij CJG, wijkteam, school.

Openbaar Lichaam Bonaire

Mogelijke nieuwe aanbieders

Bijlage 8

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

14 december 2017

1 Inleiding

In het kader van de opdracht is een eerste inventarisatie gemaakt van bedrijven en organisaties op Bonaire die als aanbieder van een voorziening of financiële ondersteuning geïnteresseerd kunnen zijn in het kindpakket.

2 Organisaties

2.1 Bouw

- Projectontwikkelaars.

2.2 Toerisme

- Tourism Corporation Bonaire.
- Duikscholen.
- Andere watersportbedrijven (zeilen, surfen, bootverhuur).
- Verhuurders auto's en andere vervoermiddelen.
- Vliegmaatschappijen (met name KLM en TUI).
- Bonaire International Airport (B.I.A.).
- Rederij cruiseboten.
- Touroperators (Tropical Travel).

2.3 Horeca en grote hotels

- Plaza resort.
- Harbour Village.
- Marriot Courtyard.
- Divi Flamingo.
- Brass Boer (Jonnie en Thérèse de Boer).

2.4 Ondernemers en middenstand

- Kooyman.
- Van den Tweelgroep.
- Bonaire Business & Employers Association
- Kamer van Koophandel.

2.5 Advocaten/notaris/accountantskantoren

- Advocaten.
- Accountants: Deloitte, Baker Tilly.

2.6 Grote bedrijven

- Cargill Salt Company.
- Bonaire Petroleum Corporation N.V. (Bopec).

2.7 Financiële organisaties

- MCB Maduro & Curiel's Bank (Bonaire) N.V.
- RBC Royal Bank N.V.
- Antilles Banking Corporation Bonaire.
- Banco di Caribe N.V.
- Bank van de Nederlandse Antillen.
- Giro Bank.
- Island Finance Bonaire N.V.
- Orco Bank N.V.

2.8 Nuts- en overige bedrijven

- Water en Energie Bedrijf Bonaire (WEB).
- Servizio di Limpieza di Boneiru (SELIBON).
- Telefonía Bonairiano N.V. (TELBO).
- TV/Radio.

2.9 Kerken

- Bonaire Christian Fellowship.
- Bonaire Islamic Center.
- International Bible Church of Bonaire.
- Jehova's Witnesses.
- Our Lady of Coromoto.
- San Bernardo Church.
- San Ludovico Church.
- Seventh Day Adventist Church.
- The Church of Jesus of Latter-Day Saints.
- United Protestant Church.

Inventarisatie voorzieningen

Bijlage 9

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,
Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire
14 december 2017

Inleiding

In het kader van de opdracht is door het OLB een inventarisatie gemaakt van bestaande en nieuwe voorzieningen die kunnen worden opgenomen in het kindpakket.

Deze inventarisatie is als los Excel-bestand bijgevoegd, onder de naam "Kindpakket Bonaire - inventarisatie voorzieningen - 2017-12-01.xlsx"

Geraadpleegde personen

Bijlage 10

Bij: Het moet, het kan, het helpt!,

Plan voor de introductie van het kindpakket Bonaire

14 december 2017

De volgende personen zijn individueel of tijdens een bijeenkomst geraadpleegd en hebben zo een bijdrage geleverd aan het voorliggende advies.

Bonaire

Vorbereiding en uitwerking

- Guylauime **Baromeo**, scholier (11 jaar)
- Ruth **Bernabela**, bureau gedeputeerde Cecilia
- Edsel **Cecilia**, gedeputeerde
- Christopher **Frans**, SZ afdeling MOA, OLB
- Rosa **Hoes**, EOZ
- Dianne **Hoeve**, bureau gedeputeerde Cecilia
- Silvana **Janga-Serfilia**, SZ Zorg en Welzijn, OLB
- Anna **Kitselaar**, adviseur OLB
- Annemarie **Klöne**, NGO-platform
- Esther **Pourier-Thodé**, voormalig bureau gedeputeerde den Heijer
- Jean-Anne (Polly) **Winklaar**, bureau gedeputeerde Cecilia

Bijeenkomst met aanbiedende organisaties kindpakket

- Jubella **Balentin**, Openbare basisscholen
- Tom **Bergh**, Stichting Voeding op school
- Angele **Cecilia**, Dance Sensation
- Silvana **Janga-Serfilia**, SZ Zorg en Welzijn, OLB
- Marjan **de Jong**, Terramar Museum
- Dianne **Hoeve**, bureau gedeputeerde Cecilia
- Paul **Ruijs**, Stichting Lezen en schrijven
- Jennifer **Silberie**, Professionele Kinderopvang
- Timoteo **Silberie**, SKAL, OLB
- Addo **Stuur**, Stichting Lezen en schrijven; Stichting voeding op school
- Genara **Timp**, Professionele Kinderopvang
- Marlies **Vels**, Plataforma Kultural
- Jean-Anne (Polly) **Winklaar**, bureau gedeputeerde Cecilia
- Nilva **Wout**, RK Schoolbestuur

Bijeenkomst met aanmeldende organisaties kindpakket

- Shaedra **Baromeo**, Integrale Wijkaanpak, OLB
- Maritza **Castellanos**, Sociale wijkteams, OLB
- Silvana **Janga-Serfilia**, SZ Zorg en Welzijn, OLB

- Alicia **Krijgsman**, SZ Publieke Gezondheidszorg, OLB
- Jemima **Martis**, leerplicht, OLB
- Tamara **Nicolaas**, SZ Kinderopvang/MOA, OLB
- Camila **Peters**, Mental Health Caribbean
- Edward **Sedney**, Adra Foodpantry
- Timoteo **Silberie**, SKAL, OLB
- Peter **Silberie**, INDEBON, OLB
- Ruthmila **St. Jago**, SZ Educatie & Welzijn Kinderopvang, OLB
- Max **Suart**, Integrale Wijkaanpak, OLB
- Natasja **van den Heuvel**, Mental Health Caribbean
- Jean-Anne (Polly) **Winklaar**, bureau gedeputeerde Cecilia

Verhinderd, maar wel geïnformeerd

- Iveth **Anthony**, Stichting Kunst en Cultuur
- Boi **Antoin**, FUHIKUBO
- Eveliene **Coenen**, Openbare basisscholen
- Liliane **de Geus**, Dance Sensation
- Rudsel **Doran**, Jong Bonaire
- Mimi **Dongen**, CJG
- Onnie **Emerenciana**, SZ Leerplichtambtenaar, OLB
- Greta **de Lanoy**, bibliotheek
- Margreth **Groot**, RCN-SZW
- **Heleen**, Magazina di Rei
- Shirley **Martis**, FUHIKUBO
- Chris **Palm**, CJG
- Tamara **Richards**, Rosa di Sharon
- STINAPA
- Surendy **Selasa**, Adra Foodpantry
- Frans **van Efferink**, SGB

Europees Nederland

- Maaïke **Boer**, gemeente Veenendaal
- Frederik **Peters**, AMCNext
- Beate **van der Berg**, ministerie SZW
- Joost **Dijkhuizen**, klantbeheer, gemeente Amersfoort
- Sika **Galenkamp**, coördinator Voedselbank.
- Rens **Groosman**, beleidsregie minima, gemeente Amersfoort
- Wilma **Koster**, Fonds Urgente Noden Haarlem
- Steven **Renselink**, beleidsregie minima, gemeente Amersfoort
- Rick **Riemsdijk van Eldik**, Stichting Fonds Urgente Noden Nederland
- Lianne **Roossien**, gemeente Amersfoort
- Hans **van Eersel**, minimacoach.
- Angelica **van der Kraan**, gemeente Haarlem
- Hester **van der Kuur**, gemeente Amersfoort
- Corinne **Visser**, gemeente Haarlem
- Hems **Zwier**, Stichting Verbindkracht en Armoedepact Zutphen